

Sygnatura akt VIII Ga 183/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SR del. Rafał Lila (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Eliza Sandomierska

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa F. K.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 stycznia 2014 roku, sygnatura akt V GC 687/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VIII Ga 183/14

UZASADNIENIE

Powód F. K. złożył pozew przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T. domagając się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, tj. wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 19 listopada 1999 r., wydanego w sprawie oznaczonej sygn. akt V GC 403/99, który został następnie opatrzony klauzulą wykonalności. Żądanie obejmowało pozbawienie tytułu wykonalności w części obejmującej kwotę 5.002,31 zł stanowiącej odsetki ustawowe za okres od dnia 20 listopada 1999 r. do dnia 28 maja 2010 r.

W uzasadnieniu wskazał, że komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim zawiadomił powoda o wszczęciu egzekucji na podstawie wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 19 listopada 1999 r. (sygn. akt V GC 403/99). Zdaniem powoda roszczenie objęte tytułem wykonawczym w części objętej pozvem uległo przedawnieniu.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Na poparcie stanowiska podnosiła, że twierdzenia powoda o przedawnieniu roszczenia w zaskarżonej części jest nieuzasadnione z uwagi na liczne przerwy biegu przedawnienia, jakie w przedmiotowej sprawie miały miejsce.

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim (sygn. akt V GC 687/13) pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy - wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 19 listopada 1999 r. (sygn. akt V GC 403/99) w części dotyczącej odsetek ustawowych od kwoty 3.050,00 zł za okres od dnia 28 listopada 2002 r. do dnia 6 czerwca 2008 r., a w pozostałej części powództwo oddalił. Nadto zniósł wzajemnie koszty procesu.

Sąd ustalił, że w dniu 19 listopada 1999 r. Sąd Rejonowy w Radomiu wydał wyrok zaoczny w sprawie oznaczonej sygn. akt V GC 403/99, w którym zasądził od F. K. na rzecz Zakładów (...) spółki akcyjnej w R. kwotę 3.050 zł z odsetkami oraz kosztami procesu.

W dniu 28 listopada 2002 r. wyrokowi temu nadano klauzulę wykonalności, a wierzyciel wszczął postępowanie egzekucyjne.

Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z dnia 16 maja 2005 r.

Odsetki ustawowe od kwoty 3.050 zł od dnia 19 listopada 1999 r. do dnia 28 maja 2010 r. wynosiły 5.002,31 zł.

Pismem z dnia 20 grudnia 2010 r. Zakłady (...) spółka akcyjna w upadłości w R. poinformowały F. K. o przeniesieniu na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. wierzytelności obejmującej wszystkie świadczenia pieniężne wynikające z wyroku zaocznego wydanego w dniu 19 listopada 1999 r. w sprawie V GC 403/99.

W dniu 27 grudnia 2010 r. (...) sp. z o.o. w T. poinformowała pozwanego o zawartej cesji wierzytelności.

Pismem z dnia 22 kwietnia 2011 r. pozwana poinformowała powoda o zadłużeniu w łącznej kwocie 11.149,91 zł i wezwała go do uiszczenia tej kwoty w terminie 7 dni.

Na skutek wniosku pozwanej z dnia 06 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy w Radomiu, postanowieniem z dnia 21 czerwca 2011 r., nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu wyrokowi zaocznemu wydanemu przez Sąd Rejonowy w Radomiu w dniu 19 listopada 1999 r. w sprawie V GC 403/99 na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T., na którą przeszły uprawnienia poprzedniego wierzyciela tj. Zakładów (...) spółki akcyjnej w R..

W dniu 24 maja 2013 r. pozwana wystąpiła do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko F. K..

W dniu 28 maja 2013 r. pozwana złożyła w Sądzie Rejonowym w Radomiu wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce F. B. K..

Pismem z dnia 17 czerwca 2013 r. komornik zawiadomił F. K. o wszczęciu przeciwko niemu, na podstawie wyroku zaocznego z dnia 19 listopada 1999 r., egzekucji w sprawie KM 756/13 z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T..

W dniu 08 lipca 2013 r. komornik dokonał zajęcia ograniczonego prawa rzeczowego w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego dłużnika F. K. wzywając jednocześnie powoda do zapłaty należności.

Uznając powództwo za częściowo zasadne Sąd zaprezentował rozważania, które do takiego rozstrzygnięcia go przywiodły.

Za podstawę prawną żądania przyjął art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zgodnie, z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Wskazywał przy tym, że w sprawie znajdował zastosowanie art. 125 §1 k.c. zgodnie, z którym roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego

rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Analizując zarzuty pozwanej Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że wywodziła ona, że odsetki, które są świadczeniem okresowym ulegają przedawnieniu w terminie dziesięcioletnim, skoro stwierdzone są tytułem wykonawczym wydanym przez sąd powszechny. Zdaniem Sądu przerwy w biegu przedawnienia nastąpiły w sprawie wielokrotnie, w tym w dniu umorzenia postępowania egzekucyjnego, tj. 16 maja 2003 r., w dniu skierowania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, tj. 06 czerwca 2011 r., oraz w dniu skierowania wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, tj. 28 maja 2013 r.

Sąd dostrzegł, że pierwotnemu tytułowi egzekucyjnemu nadana została klauzula wykonalności w dniu 28 listopada 2002 r. Materiał dowodowy nie pozwolił ustalić kiedy wyrok się uprawomocnił, a okoliczność tą powinien wykazać powód. Wobec braku wykazania uprawomocnienia się wyroku Sąd badał termin przedawnienia od daty zdarzenia, które miało charakter bezsporny, tj. daty nadania orzeczeniu klauzuli wykonalności - a zatem od 28 listopada 2002 r. Po otrzymaniu orzeczenia stanowiącego tytuł wykonawczy, dłużnik nie podjął działań zmierzających do zaskarżenia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności w trybie przewidzianym w art. 795 k.p.c. Orzeczenie to uprawomocniło się w zakresie należności głównej oraz odsetek określonych przed dniem 09 stycznia 2003 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy zastosował przepis art. 125 k.c., i przyjął że odsetki za okres od 27 września 1997 r. do 28 listopada 2002 r. przedawniały się w terminie dziesięcioletnim, a kolejne przerwy w biegu przedawnienia doprowadziły do sytuacji, kiedy odsetki za ten okres nie przedawniły się do dnia wyrokowania.

Przedawnieniu nie uległy również odsetki od dnia 06 czerwca 2008 r. do dnia wyrokowania, albowiem wniosek o nadanie klauzuli wykonalności z dnia 06 czerwca 2011 r. przerwał skutecznie bieg terminu przedawnienia egzekwowanego roszczenia.

Zdaniem Sądu wniosek o nadanie klauzuli wykonalności oparty na przepisie art. 788 k.p.c. przerywa termin przedawnienia. Tym samym pozwana mogła dochodzić odsetek od 6 czerwca 2008 r. Pozew wniesiono dnia 05 lipca 2013 r. co oznaczało, że przedawnieniu nie uległy także dalsze odsetki do dnia wniesienia pozwu czyli do 05 lipca 2013 r. Należało więc uznać, że nie uległy przedawnieniu odsetki ustawowe liczone od należności głównej od dnia 06 czerwca 2008 r. do dnia wyrokowania.

W konstatacji Sąd I instancji przyjął, że przedawnieniu uległy odsetki należne od należności głównej zasądzonej wyrokiem zaocznym z dnia 19 listopada 1999 r. obejmujące okres od 28 listopada 2002 r. do 06 czerwca 2008 r. W tym też zakresie pozbawił wykonalności tytuł opisany w sentencji wyroku, a w pozostałym zakresie oddalił żądanie pozwu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc je wzajemnie pomiędzy stronami. Strony bowiem uległy ze swoimi stanowiskami procesowymi po połowie, a Sąd wziął pod uwagę uiszczoną przez powoda opłatę od pozwu.

Apelację od wyroku wywiódł powód, który zaskarżył go w części, tj. w zakresie oddalającym powództwo w odniesieniu do odsetek ustawowych od kwoty 3.050 zł za okres od dnia 7 czerwca 2008 r. do dnia 23 maja 2010 r., a także w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Żądał zmiany zaskarżonego wyroku przez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 19 listopada 1999 r. w sprawie sygn. akt V GC 403/99 w odniesieniu do odsetek ustawowych od kwoty 3.050 zł od dnia 7 czerwca 2008 r. do dnia 23 maja 2010 r., a także domagał się zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu przez zasądzenie ich od pozwanej. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu za drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 123 § 1 pkt 1 k.c. polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu przez przyjęcie, iż złożenie przez pozwaną w dniu 6 czerwca 2011 r. wniosku o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu wyrokowi zaocznemu Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 19 listopada 1999 r. (sygn. akt V GC 403/99) przerwało bieg przedawnienia wobec odsetek ustawowych od należności głównej, które stały się wymagalne po wydaniu wyroku.

W uzasadnieniu skarżący przywołał stanowisko Sądu Najwyższego i wywodził, że za wykładnią art. 123 § 1 pkt 1 k.c., według której hipotezą normy tego przepisu są objęte wszystkie czynności konieczne, czyli takie, których nie można ominąć w toku dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, a więc także czynności polegające na złożeniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Przemawia za tym wzgląd na funkcję jaką spełnia możliwość przerwania biegu przedawnienia przez czynności podjęte przez uprawnionego przed sądem lub innym organem albo sądem polubownym, w świetle założeń instytucji przedawnienia. Odnosząc powyższe stanowisko do okoliczności przedmiotowej sprawy wywodził, że miało w niej miejsce nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c., gdy o nadanie klauzuli wystąpił wierzyciel, który nabył wierzytelność stwierdzoną tytułem egzekucyjnym w drodze cesji. Tymczasem nadanie klauzuli wykonalności na rzecz cesjonariusza w trybie art. 788 k.p.c. służy ochronie tylko jego interesu i nie ma charakteru czynności zachowawczej (koniecznej), a zatem nie przerywa biegu terminu przedawnienia. Stąd skarżący wyprowadził wniosek, że po umorzeniu postępowania egzekucyjnego, pierwszym zdarzeniem powodującym przerwanie biegu przedawnienia było złożenie wniosku egzekucyjnego przez pozwaną w maju 2013 r. Uzasadnia to zmianę wyroku przez pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności co do odsetek ustawowych od kwoty 3.050 zł za okres od dnia 7 czerwca 2008 r. do dnia 23 maja 2010 r. Odsetki te wynoszą 753,85 zł, co uzasadnia wskazaną wyżej wysokość wartości przedmiotu zaskarżenia.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu. Prowadząc polemikę z zarzutami środka zaskarżenia wskazała, że w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego doszło do ujednoczenia poglądów w zakresie kwestii, z której skarżący uczynił podstawę apelacji. Według pozwanej wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia w każdym przypadku, a powód w sposób nieuprawniony wskazuje na rzekomo dominujący pogląd, iż takiego skutku nie wywiera, co jest figurą retoryczną konieczną z perspektywy kierunku przyjętej argumentacji, ale nie dającą się pogodzić z obowiązującym porządkiem prawnym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, które wyczerpało wnioski stron, a przy tym poczynił na jego gruncie właściwe ustalenia faktyczne. Dlatego Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne czyniąc częścią niniejszego uzasadnienia bez ponownego ich przytaczania.

W sprawie zastosowanie znajdowały przepisy przytoczone przez Sąd I instancji. W tym zakresie jego wywód należy uznać za dostateczny dla charakteru sprawy i nie wymaga on uzupełnienia.

Rozstrzygając o zasadności wywiedzionego środka zaskarżenia należało zdecydować, czy prowadzi do przerwy biegu terminu przedawnienia wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego (art. 788 k.p.c.), która to czynność pozostaje bez żadnego związku z postawą dłużnika.

Sąd Okręgowy nie podziela argumentacji zaprezentowanej przez składającego apelację. Uznaje ją za nie w pełni odpowiadającą charakterowi omawianej czynności sądowej, a przy tym mającej walor abstrakcyjnej w odniesieniu do okoliczności sprawy. Wypada przede wszystkim stwierdzić, że kolejne czynności zmierzające do przeprowadzenia egzekucji wynikały z tego, że dłużnik świadczenia objętego tytułem egzekucyjnym nie spełnił ani dobrowolnie, ani nie zostało ono zaspokajane w drodze postępowania komorniczego. Dłużnik nie spełnił świadczenia pomimo skierowania do niego w tym przedmiocie wezwania przez nabywcę wierzytelności. Wyprowadzić stąd należy wniosek, że to postawa

dłużnika wymusiła określone zachowanie nabywcy wierzytelności jako wierzyciela i doprowadziła do złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. Tym samym czynność tą należy uznać za konieczną dla zaspokojenia roszczeń wierzyciela.

Zaprezentowany wniosek czyni, przeprowadzoną w apelacji, krytykę orzeczenia Sądu Rejonowego nieuprawnioną i w sposób samoistny przesądza o jej negatywnej ocenie.

Jedynie dla porządku należy wskazać, że powyższe rozważania wpisują się w tą linię poglądów, której wyrazicielem jest Sąd Najwyższy, a której emanacją jest jego wyrok z dnia 23 listopada 2011 r. (sygn. akt IV CSK 156/11, Lex nr 1111012). Wprost odnosi się on do kwestii tożsamej ze stanowiącą istotę zarzutu środka zaskarżenia.

Słuszna była uwaga pozwanej, że swoistego spuentowania wykładni przepisu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zakresie dotyczącym skutków złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dla biegu terminu przedawnienia roszczeń dokonał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 stycznia 2012 r. (sygn. akt II CSK 203/11, Lex 1125087). Należy przyjąć, że zakresem rozważań Sądu objęta była także sytuacja polegająca na wystąpieniu z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności w oparciu o przepis art. 788 k.p.c. Wniosek ten należy bowiem kwalifikować jako czynność niezbędną dla zaspokojenia roszczenia. Należy zgodzić się z poglądem, że racjonalny ustawodawca nie dokonał zróżnicowania w zakresie skutków dla biegu przedawnienia w odniesieniu do podstaw prawnych rozpoznania wniosków o nadanie klauzuli wykonalności.

Uznając, że prowadzi do przerwania biegu terminu przedawnienia skuteczne złożenie wniosku o nadania klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 k.p.c. należało w całości podzielić ustalenia Sądu Rejonowego co do okresów za które roszczenie było przedawnione i ustaleń okresów, w których to roszczenie takiego charakteru nie miało.

W zakresie w jakim powództwo o pozbawienie tytułu wykonalności zostało oddalone wyrok Sądu Rejonowego należy uznać za trafny i odpowiadający prawu. Tym samym apelacja wywiedziona przez powoda, na podstawie art. 385 k.p.c., podlegała oddaleniu.

Kierując się wyrażoną w Kodeksie postępowania cywilnego, w zakresie kosztów procesu, zasadą odpowiedzialności za jego wynik oraz mając na uwadze, że powód w całości uległ co do kierunku wywiedzonego środka zaskarżenia, na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 tegoż Kodeksu należało obciążyć go kosztami poniesionymi przez przeciwnika procesowego. Na koszty te składa się wynagrodzenie ustalone odpowiednio do przepisu § 6 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 1 oraz § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (T.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 - wyciąg).